

Co platíme ve vodném a stočném?

Současná legislativa nařizuje, aby cena vodného odpovídala nákladům na výrobu a distribuci pitné vody a cena stočného odpovídala nákladům na odvádění a čištění odpadních vod, a to včetně nákladů na budoucí obnovu vodohospodářské infrastruktury.

Před rokem 1990 byla cena vodného a stočného pouhým poplatkem a nereprezentovala výši nákladů. Ty byly masivně hrazeny státem. Cena proto zůstávala po desetiletí stále na stejné úrovni. Počátkem 90. let přestal stát cenu vody dotovat a od roku 1994 tak došlo ke znatelnému navyšování cen za vodné a stočné až na současnou cenu. Tyto platby představují v rámci celkových rodinných výdajů jedno až dvě procenta, což je nejméně ze všech nákladů na bydlení a energie. Je navíc zřejmé, že na rozdíl od řady dalších výdajů, je voda pro náš život zcela nepostradatelná. Alternativu k vodě z kohoutku představuje pouze balená voda. Při průměrné ceně 45 haléřů za jeden litr vody z kohoutku je tak voda balená nejméně stonásobně dražší. Navíc vodu balenou z důvodu množství spotřebované vody denně nelze dlouhodobě využívat na veškerou osobní hygienu a spotřebu domácnosti. Stočné pak reprezentuje přibližně stejnou ekonomickou zátěž.

Cena vodného a stočného je cenou věcně usměrňovanou. Provozovatel si tedy nemůže cenu nastavit podle běžných principů tvorby tržní ceny, ale musí vycházet z obecně závazných cenových předpisů. Do ceny vodného a stočného lze započítat pouze ekonomicky oprávněné náklady a přiměřený zisk. Mezi tyto oprávněné položky patří náklady, související s provozovanými vodovody a kanalizacemi, především jejich opravy a údržbu, energie, chemikálie, mzdy zaměstnanců či poplatky za vypouštění odpadních vod. Nemalá část nákladů připadá na samotný nákup surové vody z povrchových zdrojů či na poplatky za využití podzemních zdrojů.

Významnou součástí ceny je nájemné infrastruktury, které připadá městům a obcím a slouží k její obnově. Ta je nařízena zákonem o vodovodech a kanalizacích, který stanovuje povinnost vypracovat a naplňovat tzv. plán financování obnovy vodovodů a kanalizací. Opravy a nájemné, tedy to, co je věnováno zpět do infrastruktury, tvoří u provozovaných zařízení VAS přibližně 45% z celkové ceny. Ke konečným cenám také musíme přičíst 15% DPH.

Zisk VAS z vodného a stočného činí průměrně 2% z celkových tržeb a slouží především k obnově vlastního provozního majetku, tedy provozních budov, vozidel, mechanizace a speciální techniky. Firmu vlastní Svaz VKMO s.r.o., tvořený jednotlivými městy a obcemi, veškerý zisk tedy zůstává v majetku měst a obcí a nikomu se neodvádí. VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., je tak díky tomuto druhu vlastnictví unikátní vodárenskou společností ve České republice, protože ji nevlastní žádná zahraniční společnost a zisk tak nekončí v zahraničí.

Svazky měst a obcí, kterým VAS provozuje vodovody a kanalizace, v uplynulých letech realizovaly řadu projektů, které byly spolufinancované z fondů EU. Pro získání takových zdrojů je nutné prokázání finanční udržitelnosti předkládaného projektu. Ta se dokládá finanční analýzou, jejíž součástí je i povinný závazek vůči poskytovateli dotace (ČR, EU) meziročního růstu ceny o 5% nad inflaci a dodržení tzv. cenového

koridoru. Vlastníkům VAS se následně podařilo projednat se Státním fondem životního prostředí snížení tohoto povinného nárůstu na 2% nad inflaci. Pokud tedy nemá být ohroženo čerpání dotace, cena musí růst minimálně tímto tempem.

Cena vodného a stočného v podmínkách VAS reprezentuje zodpovědný přístup vlastníka i provozovatele, který směřuje k zabezpečení trvalé obnovy vodovodů a kanalizací při vysokém standardu poskytovaných služeb.

Martin Juránek
Ivan Vavro
Vodárenská akciová společnost, a.s.